

STRAŠÁK

The background of the poster is a dramatic, fiery scene of a city under attack. In the foreground, the skeletal remains of a large, classical-style building are visible, with bright orange and yellow sparks or falling debris scattered around it. In the background, other buildings, including one with a prominent dome and spire, are partially obscured by smoke and fire. The sky is a deep, dark red, and several silhouettes of aircraft are seen flying across it. The overall atmosphere is one of intense destruction and chaos.

FRANK
GOLDAMMER

V RUINÁCH DRÁŽŽAN
ŘADÍ SÉRIOVÝ VRAH

STRAŠÁK

Original title: Der Angstmann

by Frank Goldammer

© 2016 dtv Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG, Munich/Germany Lic.:

Agentur Dr. Ivana Beil, Schollstr. 1, D-69469 Weinheim

www.dtv.de

Všetchna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována

bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Romana Hájková, 2021

Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2021

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2021

ISBN 978-80-277-0827-7 (pdf)

STRAŠÁK

FRANK
GOLDAMMER

VENDETA

PRVNÍ DÍL

30. listopadu 1944

Heller se s námahou postavil. Se svými sto osmdesáti dvěma centimetry se do postranního vozíku motocyklu BMW poskládal jen stěží. Jiné vozidlo však již ve skladu wehrmachtu nebylo k dispozici. Vystoupil z vozíku pravou nohou napřed, a když se jeho chodidlo dotklo kočičí hlavy, trhl sebou. Otřel si z tváře ledovou vlhkost, po cestě začalo nepříjemně mrholit, a nesouhlasně zavrtěl hlavou. Místo toho, aby zajel do dvora, zaparkoval Strampe motorku před branou. Heller to vnímal jako známku pohrdání. Ten mladý esesman ho neměl rád.

Heller stál před budovou drážďanského veslařského klubu. Zvedl si límec a ruce zastrčil hluboko do kapes dlouhého kabátu. Nerozhodně postával se zdviženými rameny, bez své kožené bekovky, a nevěděl, kam jít. Jeho krátce střižené, lehce prošedivělé vlasy byly stále mokřejší.

Šedé a kalné Labe nabízelo v posledním listopadovém odpoledni bezútěšný pohled. Ze břehu trčelo pár holých stromů, černých vlhkostí. Hlavně protiletadlových děl, o kterých Heller věděl, že jsou to jen atrapy, mířily proti proudu. Mraky visely nízko a svahy na druhém břehu se nořily do mlžného závoje. Brzy bude tma. Heller tiše popotáhl.

Pak se z tmavošedého stínu vlhkých zdí zhmotnila postava a přistoupila k němu.

„Pane inspektore?“ oslovil ho muž v uniformě a rychle vymrštil pravici do vzduchu. „*Heil Hitler!*“

Heller věděl, že musí odpovědět, vytáhl ruku z kapsy a bez zjevné chuti gesto opětoval, aniž cokoli řekl.

Strážník udělal krok stranou a lehkým pokývnutím dal Hellerovi přednost. „Ve staré loděnici,“ dodal.

Nebylo to daleko, asi padesát metrů, ale Heller, jemuž vlhkost zalézala až do morku kostí, bojoval se svou pravou nohou. Našlapoval opatrně a cítil netrpělivost muže za sebou.

Když došel k loděnici, zůstal stát a pustil strážníka před sebe.

Ten však nereagoval. „Jděte dál, stále rovně. Je úplně vzadu v dílně.“

Heller se na muže krátce bez emocí zadíval a pak vešel do domu. Nebylo to nic jiného než bouda připojená k velké garáži, kde se skladovaly lodě, dlouhá vesla a další příslušenství. Vzduch byl cítit poloslanou vodou, olejem a železnými pilinami.

„Tamhle!“ řekl strážník.

„Měl byste jít první,“ řekl Heller podrážděně. V loděnici sice svítilo světlo, ale žárovka byla slabá a matná. Bylo to depresivní, jako všechno v této době.

„Ještě tam nikdo není?“ zeptal se Heller. „Ani fotograf?“

„Nikdo, pane inspektore, ale všechno už je vyžádáno.“

Heller přikývl. Doba si toho žádala hodně. „Byl někdo na místě činu, dotkl se někdo těla?“

„Ne, pane...“ Strážník vrazil do Hellera, který se náhle zastavil.

Dveře do dílny byly otevřené a to, co tam uviděl, opravdu nečekal.

„Kdo ji našel?“ zeptal se zastřeným hlasem.

„Dva chlapci. Čekají v klubovně.“

„Takže do místnosti zatím nikdo nevstoupil?“ Heller odtrhl oči od těla a zkoumal podlahu, jestli nenajde nějaké stopy. Měl pocit, že ve směsi prachu a oleje by muselo něco zůstat. Krev se již srazila. V její kaluži se tvořily trhliny jako v usychajícím blátě.

„Potřebuji tady světlo, spoustu světla, a fotografa.“

„Potom ale musíme zatemnit okna.“

„Tak se o to postarejte!“

Strážník neznatelně přikývl a zmizel. Heller se podíval na ženu, která byla silným provazem za zápěstí pevně přivázaná k pracovnímu stolu. Seděla, paže doširoka rozpřážené jako Ježíš na kříži. Její halenka a košilka byly roztrhané, stejně tak sukně. Kouskem stejného provazu měla svázaná i chodidla a její břicho bylo úplně obnažené. Kalhotky a punčochy byly stažené ke kotníkům. Hlavu měla svěšenou na prsa tak, že byla vidět šíje. Heller si znovu otřel obličej.

Děšť mezitím zesílil, bubnoval na plechovou střechu a hlasitě zurčel okapy a svody. Heller se sehnul, aby zjistil, jestli má žena roubík. Nic ale neviděl, v místnosti bylo příliš temno a na vypínač nechtěl sahat. Její tvář tonula ve tmě.

Konečně uslyšel zvuk motoru. A mužské hlasy. Narovnal se a strčil ruce do kapes kabátu. Vstoupil Oldenbusch ze zajišťování stop, pod jednou paží dřevěný stativ a ve druhé ruce velký hnědý kufr. Protože ho nikdo nenásledoval, mohli si ušetřit nucené hajlování.

„Dejte mi to, Wernere.“ Heller chtěl sáhnout po kufru, ale Oldenbusch, třicetiletý, podsaditý a trochu obtloustlý muž, zavrtěl hlavou.

„Dělejte svou práci, Maxi, já budu dělat tu svoji,“ zafuněl. „Strašný pohled – už jsem o tom slyšel.“

Heller přikývl. „Je to hrůza.“

„Jako všechno v téhle době.“ Na to Heller neodpověděl. Hovory na toto téma byly zapovězeny.

„Pokuste se prosím zachytit každý detail. I jednotlivé kusy oblečení. Nejdříve ale prohlédněte podlahu, myslím, že jsem tam viděl otisk boty. Na pracovním stole a na vypínači by mohly být otisky prstů. A na oblečení oběti možná cizí vlasy. Zjistěte, odkud pochází ten provaz. A nejsem si jistý, není tamto srp?“ Heller ukázal na tmavý pŕlměsíc pod stolem.

Oldenbusch shovívavě potřásl hlavou. „Je mi to jasné, vím, co mám dělat. Nejdřív ale potřebuji pořádná světla. Blesky jsou nedostatkové zboží. Jako ostatně všechno. Klepp dokonce nejdřív ani nechtěl pochopit, proč bych sem měl chodit.“

Heller nedůvěřivě pohlédl na forenzního technika. „Proč, jestli se můžu zeptat?“

Oldenbusch jen zabručel, zdálo se mu, že všechno už bylo řečeno. Vyrázil zpátky na vzduch a Heller ho následoval.

„Chvíli mi to bude trvat. Znáte mladého Friedricha? Minulý týden ho povolali.“

Heller ho neznal. „Promluvím s těmi chlapci. Kdybyste mě hledal, budu v klubovně,“ pohodil hlavou směrem k budově přes ulici.

Chlapci seděli strnule u stolu, hrnků s čajem se ani nedotkli. Oba měli na sobě kabáty, pod nimiž Heller viděl límečky uniforem *Hitlerjugend*.

Když se přiblížil, oba vyskočili a jejich paže vystřelily do vzduchu. „*Heil Hitler!*“ zaječeli synchronně.

Kolik jim tak může být, pomyslel si Heller, ani ne dvanáct. Nic jiného v životě nepoznali. Tentokrát pozdravil

řádně. U dětí musel být člověk obzvláště opatrný, protože byly často těmi nejhoršími uduvači.

„Posaďte se!“ nařídil jim. „Co jste dělali ve staré loďnici?“

„Hráli jsme si, pane kriminální rado!“ vyštěkl jeden z chlapců jako kulomet.

„Jméno!“

„Merker, Gustav.“

„Trautmann, Alwin.“

„Vy jste se tam vloupali!“

„Ne, pane kriminální rado! Dveře byly otevřené.“

Hellerův pohled zabloudil na sousední stůl, na kterém ležely dvě jednoduché dřevěné pušky.

„Říkejte mi pane inspektore. Vědí vaši rodiče, kde jste?“

Oba svorně zavrtěli hlavou.

„Řekněte mi, co jste dělali a viděli. Nic nevynechejte. Ty první, Gustave.“ Heller zaznamenal za oknem pohyb. Do dvora vjelo Kleppovo auto.

„Hráli jsme si. Býváme tu často. Bydlíme tam naproti na Gneisi, teda Gneisenaustraße. Dveře byly otevřené, byla tam taková škvíra, a tak jsme šli dovnitř, protože byla zima a protože tam mohl být špión. Netrvalo dlouho a uviděli jsme tu mrtvou.“ Zdálo se, že Gustavovi to nevadí, ale jeho kamarád sebou při posledních slovech trhnul.

„Viděli jste něco? Někoho utíkat? Slyšeli jste výkřiky?“ Byla to jen rutina, žena byla mrtvá celé hodiny.

„Ne, nikdo tam nebyl.“

„Nedotkli jste se něčeho? Dveří, vypínače? Té mrtvé?“

„Ne, pane detektive, vůbec ničeho!“ Gustav a Alwin horlivě vrtěli hlavou.

„Jak jsi tedy otevřel dveře?“

„Odtlačil jsem je puškou!“

Heller přikývl. „Teď jděte domů, nejkratší cestou. Nelhali jste mi o svých jménech? Víte, že za to je vězení.“

Oba opět divoce zavrtěli hlavou.

„Dobře, tak upalujte!“

Chlapci vstali. Ale Alwin zůstal stát. „To byl Strašák, že ano?“

Heller vzhlédl. „Strašák?“

„Máma říká, že tu obchází Strašák.“

„Strašák? Kdo to má být?“

„Chytá malé děti!“ Alwin byl vážný a chvěla se mu brada.

Heller vstal. „Jdi domů. Strachu je venku dost i bez nějakého bubáka.“

„Bude nás teď sledovat, protože jsme našli tu ženu?“

Heller chytil chlapce pevně za rameno. „Jdi za svou mámou. Pokud to byl Strašák, má teď jiné starosti než starat se o dva rošťáky.“

„Strašák,“ šeptal si Heller pro sebe, když se přes dvůr vracel na místo nálezu těla. Co si o tom má myslet? Byla válka a lidé se chovali jinak než v době míru. Kdo mohl takhle svázat ženu a připravit ji tak strašlivým způsobem o život bez nejmenší snahy svůj čin skrýt? Vždyť mohl tělo hodit do Labe a pak prostě jen umýt podlahu. Heller tam viděl umyvadlo s připojenou hadicí.

Když chtěl vstoupit do loděnice, vyšel mu vstříc Klepp. Muž byl téměř tak vysoký jako Heller, ale vážil podstatně víc a byl o několik let mladší. *Obersturmbannführer* (podplukovník) Rudolf Klepp byl v poslední době jeho nadřízeným. Nikdy nebyl policistou, před svou kariérou v SS se vyučil řezníkem.

„Takové svinstvo!“ zamumlal. Heller neodpověděl. Lidé s lebkami na čepicích by měli být schopni takový pohled vydržet, pomyslel si.

„Vracím se na prezidium. Uklidte to tu. Není toho moc.“

Heller mlčel, ani nemrkal, cítil, jak mu vlhkost prostupuje vlasy, máčí ramena kabátu a studené kapky stékají na šíji. S Kleppem neměl dosud co do činění. Byl sem převelen z Polska ozbrojenými jednotkami SS. Svůj post u drážďanské policie získal pravděpodobně za odměnu. O tom, co se stalo v Polsku, se mluvilo jenom v kuloárech. A takovým řečem Heller nikdy nevěřil, tím méně pak ve válce.

„Chtěl bych nechat udělat pitvu,“ řekl.

Klepp mávl rukou. „Udělejte, co musíte. Zítřka očekávám závěrečnou zprávu.“ Naklonil se dopředu a udělal pár kroků ke svému autu. Řidič, který celou dobu stál nehybně v dešti, mu otevřel dveře.

„Závěrečnou zprávu?“ zeptal se Heller, ale v tu chvíli řidič zabouchl dveře, takže Klepp otázku buď neslyšel, nebo alespoň předstíral, že ji neslyšel.

Heller se díval, jak auto odjíždí, a pak se vrátil do loděnice.

Zdálo se, že na něj Oldenbusch čekal. „Pojďte dál.“ Ukázal na zeď. Stálo tam koště. „Pachatel musel zamést podlahu. Nenašel jsem ani jednu stopu.“

Heller pohlédl na rukojeť, na které byly vidět jemné šmouhy z prachu. Když natáhl ruku směrem ke koštěti, Oldenbusch si odkašlal.

„Musíme z něj sejmout otisky. Pachatel sem vnikl plechovými dveřmi směrem od Labe, jednoduše vypáčil zámek. Nenašli jsme ale žádný nástroj. Venkovní stopy už smyl déšť. Oběť neměla žádné doklady, nic,“ řekl Oldenbusch, aniž by se Heller musel ptát. Už dlouho pracovali společně. „Ani na oblečení nebylo nic. Zřejmě Árijka, neměla hvězdu. Klepp si myslí...“ Oldenbusch najednou vyděšeně vzhlédl, aby se ujistil, že tam Klepp už není. „Myslí

si, že by to mohla být Slezanka, ale mně se to podle oblečení nezdá.“

Heller ukázal na nohy mrtvé. „Tohle jsou nemocniční punčochy.“

Oldenbusch stiskl rty. „Z nemocnice Gerharda Wagnera?“

„Ano, ta je blízko. Nebo Diakonický ústav.“

„Mimochodem, srp je čistý, vražednou zbraní muselo být něco jiného. Na první pohled bych tipnul velmi ostrý nůž. Pořídil jsem tučet fotek, ještě dnes je vyvolám.“

„Klepp mluvil o závěrečné zprávě.“

Oldenbusch vrhl na Hellera soucitný pohled. „Řekl mi, že se jedná o náhodný čin. Prý jej spáchal někdo, kdo šel kolem.“

Heller se na něj několik vteřin díval. „Nechme ji převézt ke koronerovi.“

Oldenbusch smutně zavrtěl hlavou. „Všichni jsou na frontě. Doktor Kassner minulý týden dostal povolávací rozkaz.“

Heller si odfrkl. Takže rozhodnutí o nepostradatelnosti už očividně neplatí. Dříve nebo později pošlou na frontu i jeho.

„Takhle to už dál nejde. Všechno půjde do háje.“ Ještě to ani nedořekl a už svého výbuchu emocí litoval. „Žádný náhodný vrah by se neobtěžoval zakrývat tak pečlivě stopy. Vždyť se musel i umýt. Takový čin přece nemůžete udělat, aniž byste se ušpinili. Mohl utéct ve stejných šatech?“

Oldenbusch stáhl koutky úst dolů. „Mohl si přece jen obléknout kabát. Ale možná se opravdu umyl v umyvadle, pokud to bylo nutné. Bohužel tam nejsou žádné otisky.“

„Já myslím, že měl všechno naplánované. Místo, čin i odchod.“

„Ale to tělo tu nechal ležet!“

Heller natáhl vzduch skrz zuby. Ano, právě to ho přimělo k přemýšlení.

„Pokračujte tady, já zjistím, kam ji můžeme vzít!“

30. listopadu 1944, večer

Heller byl z cesty do nemocnice promočený skrz naskrz. Svlekl si kabát a doufal, že na topení v hale trochu proschne. Bylo těžké najít tu někoho zodpovědného. Nemocnice byla přeplněná, personál přepracovaný. Stoupl výskyt mimořádně závažných onemocnění, denně přicházelo mnoho těžce raněných z fronty a museli se postarat i o podvyživené a zavšivené uprchlíky. Heller byl usazen do lékařského pokoje, kde čekal už téměř hodinu. Venku byla tma. Odhrnul rukáv saka a podíval se na hodinky. V tu chvíli se otevřely dveře.

Heller vstal, ale lékař prošel pevným krokem kolem něj ke svému stolu. Jedním pohybem si přidržel bílý plášť, usedl se na židli a nepatrným gestem naznačil Hellerovi, aby se také posadil. Doktor Alfred Schorrer, jak stálo na jmenovce na stole, se opřel. Byl asi Hellerova věku nebo o něco málo starší. Krátký vojenský sestřih a nepatrný stříbrný knírek. Upřel na Hellera šedé, jasné, inteligentní oči.

„Vaše domněnka byla bohužel správná. Skutečně se jedná o jednu z našich zdravotních sester, Kláru Bellmannovou. Pokud vím, nesloužila tady v nemocnici o moc déle než já, asi tři měsíce. Pracovala na ženské klinice.“ Doktor

Schorrer položil lokty do opěrek křesla a zaklesl prsty do sebe.

„Obávám se, že ta mladá žena si musela projít opravdu hrozným mučením, než si ji Pán milosrdně vzal k sobě. Ale zdá se, že žádná z jejích ran nebyla smrtelná. Srdce je neporušené. Byla bodnuta do hrudníku, což má obvykle za následek, že se propíchnuté plíce naplní krví. Výsledkem je pak velmi pomalá smrt zadušením. To jsem často vídal na frontě. Byl jste také na frontě?“

Heller si odkašlal. „Ano, v poslední válce.“

Schorrer viditelně ožil. „Já jsem tam také byl. Gardový granátnický pluk číslo 5, a vy?“

„Granátnický pluk číslo 101,“ odpověděl Heller. Víc o tom nechtěl mluvit.

Schorrer, jako by to vytušil, se okamžitě vrátil k tématu. „Poranění břišní stěny je vždy spojeno s velkou bolestí, stejně jako hluboké řezné rány na pažích a nohou. Muse-la křičet, pokud brzy neztratila vědomí. Její smrt způsobil buď šok, nebo vykrvácení. To druhé je pravděpodobnější.“ Schorrer dvakrát poklepal špičkami prstů o sebe.

Heller potlačil nutkání přejít si rukou po šiji. Nechtěl před sebevědomým lékařem vypadat nejistě. Ale cítil se nepříjemně. Chvěl se a třel si ramena ve vlhkém obleku. Cítil, že dnes v noci bude špatně spát.

„Dá se říci, jestli byla opilá? Nebo nějak jinak omámená, znečitlivělá či ochromená? Nebránila se? Přece nepřišla do loděnice dobrovolně.“

Schorrer se trochu naklonil dopředu a podíval se na papír. „Krev na rozbor byla odebrána,“ odpověděl stručně. „Máte ještě nějaké dotazy?“

„Vy tuto nemocnici vedete? Bylo mi řečeno, že jste patolog.“

„Ano, to jsem. Ovšem doba vyžaduje zvláštní opatření, a proto se moje působnost rozšířila i mimo oblast mých odborných znalostí.“ Schorrer rozevřel dlaně. „No, pane inspektore, mám ještě opravdu hodně práce!“

Heller pochopil a vstal. „Děkuji za vaši rychlou pomoc. Mohu se na vás v případě potřeby ještě obrátit?“

„Samozřejmě, kdykoli, bydlím tady v budově. Uvolnili mi dvě místnosti ve zdravotní škole.“ Schorrer se také zvedl, takže nyní stáli proti sobě připraveni se rozloučit. Na okamžik oba zaváhali.

„*Heil Hitler*.“ Heller zvedl paži, ale nenapnul ji až nahoru a ihned ji zase spustil.

Doktor Schorrer udělal totéž a chvilku si hleděli do očí. V předsíni dala Schorrerova sekretářka Hellerovi kabát, který byl příjemně teplý. Inspektor poděkoval a odešel.

Chodba voněla jídlem, k večeři byl vývar a chléb. Heller od skromného oběda, sestávajícího z několika brambor a osolené řepy, nic nejedl. Zaměstnanci nemocnice neustále pendlovali sem a tam. Heller se musel jednou nebo dvakrát někomu vyhýbat, když kolem něj tlačili vozík s jídlem nebo postel, přitiskl se ke zdi.

Na konci chodby nečekal na výtah, ale vzal to pěšky po schodech.

„Řekněte mi, prosím,“ oslovil kolemjdoucí zdravotní sestru v přízemí, „kde najdu personální oddělení?“

„Administrativní budova je tamhle vzadu, ale teď tam nikdo není,“ ukázala sestra na dům.

„Děkuji vám!“

„Prosím.“ Sestra pokračovala nahoru po schodech. Heller polilo horko. Ještě jednou se otočil. „*Heil Hitler*,“ zavolal.

Sestra se zastavila a pomalu na něj shlédla. Potom, aniž by pozdrav opětovala, pokračovala po schodech nahoru.

„Co je s tebou?“ zeptala se Karin a vzala si od Hellera kabát. Dala ho na ramínko a odnesla do kuchyně, kde jej zavěsila vedle kamen. Potom se vrátila do chodby. Heller mezitím seděl na malé lavici a s námahou se zouval. Manželka na něj nesouhlasně pohlédla. „Kde máš čepici?“

„Zapomněl jsem ji v kanceláři.“ Prává bota s trhnutím sklouzla z jeho paty a Heller se zašklebil.

„Jsi hrozný! Poslední věc, kterou teď potřebujeme, je nachlazení!“

Heller mlčel. Nelíbilo se mu, když takhle mluvila, ale měla pravdu a on byl naštvaný sám na sebe. To, že se trochu chvěl, raději ani nezmínil.

„Tak co se děje?“ Karin seděla vedle něj.

„Byla zavražděna žena. Nedaleko odtud, asi čtvrt hodiny pěšky. Hrozná věc. Opravdu příšerná. Někdo ji... rozřezal.“

„Loupež?“

„Ne, Karin, nešlo o loupež. Byl to čin šilence!“

„Můžeš něco dělat?“

Heller tiše odfrkl. „Žádní lidé, žádný benzín, žádná světla, žádný čas. Klepp si myslí, že to byl někdo, kdo projížděl kolem.“

„Takový hlupák!“

Heller položil ruku na její předloktí a jemně ho stiskl. Neměla by mluvit tak nahlas, když stáli na chodbě.

„Je to pravda,“ zašeptala Karin vzdorovitě.

„Co je k jídlu?“

„Guláš z brambor a řepy.“ Karin vstala a Heller ji následoval do kuchyně. „Dnes jsem stála čtyři hodiny ve frontě u Kiebelsů, protože se říkalo, že budou mít tuk. Ale došel ještě hodně daleko přede mnou.“

„A co jinak?“ zeptal se Heller jakoby mimochodem.

„Nic,“ odpověděla Karin, aniž na něj pohlédla.

To bylo dobré i špatné zároveň. Znamenalo to, že nepřišel takzvaný list hrdiny, který by říkal, že jeden z jejich chlapců padl pro vůdce, národ a vlast. Ale také to znamenalo žádnou poštu z fronty. Už celé měsíce. Jejich dopisy se vracely, všechny s poznámkou: Zpět k odesílateli.

Seděli mlčky u jídelního stolu a kromě tichého klapotu lžic o talíře nebylo slyšet nic. Rádio nehrálo. Heller měl rád klasickou hudbu, Händela a Vivaldiho, ale nesnášel hloupé blábolení mezi skladbami. Pořád stejné fráze.

Karin dojedla první, naložila si toho na talíř mnohem méně. Opatrně odložila lžici tak, aby nevydala žádný zvuk. „Lehmannová dnes říkala, že v Rusku opět postoupili.“

Heller naklonil talíř, aby mohl nabrat poslední zbytek vývaru. Pak odložil lžici, také velmi tiše. „Lidé říkají samé hlouposti. Kdyby v Rusku postoupili, dávno by to oznámili.“ Vstal a šel do obývacího pokoje číst noviny, které měly jen pár stránek a ještě téměř polovina z nich byla plná úmrtních oznámení. Karin se půjde umýt a za pár minut se k němu připojí. Pak budou čekat při svíčkách, aby zjistili, zda v noci nedojde k poplachu. Až když si budou jistí, že Angličani dnes nepřiletí, půjdou do postele. Ve dveřích se Max Heller ještě jednou otočil. „Nevyprávěla ti Lehmannová někdy o nějakém Strašákovi?“

Karin dávala nádobí na hromadu, aby jej mohla odnést. Chvilku uvažovala a pak zavrtěla hlavou. „O Strašákovi? Ne.“

Heller byl naštvaný, že o tom začínal. Také ho zlobilo, jak v nemocnici pozdravil zdravotní sestru hlasitým „*Heil Hitler*“. Hrdinský boj, četl. Hrdinský boj byl všude. Taková fráze. Každý věděl nebo by měl vědět, co takové zprávy znamenají. Ve skutečnosti nic. A přesto dychtil je číst, hledal každé sebemenší vodítko, aby věděl, co se doopravdy děje. Také hrdinně bojovali ve své válce. Hrdinně si lehali

v zákopech a hrdinně se krčili před dopadajícími granáty, tváře hlouběji a hlouběji v bahně.

„A co to má být ten Strašák?“

Heller sebou trhnul. Neslyšel Karin přijít. „Tu ženu dnes našli dva malí kluci a jeden z nich byl hodně vyděšený. Ptal se mě, jestli to byl Strašák. Víc nevím.“

Karin vyměnila svíčku na konferenčním stolku, zhasla stropní světlo, posadila se na pohovku a ovinula si kolem nohou přikrývku.

„Říkals, že ji rozřezal...“ zaváhala. „Kdo udělá něco takového?“

Heller se na ni zamyšleně podíval. „Nevím. Ale nebyla to normální vražda. Žádná loupež. Tohle je něco jiného. Cítím to.“

„Maxi,“ zašeptala Karin a její tvář byla ve světle svíčky sotva viditelná, „drž se prosím zpátky, když to Klepp chce.“

„Je to vražda a já musím dělat svou práci.“

„Maxi, nebylo by to poprvé, kdy bys udělal víc, než bylo nutné!“

„Vždycky dělám jen to, co je nezbytné.“

„Ale právě teď...“

„Právě teď by člověk neměl házet pravidla přes palubu a ztrácet veškerou slušnost.“

„Neskákej mi do řeči, Maxi! Jen se bojím. Nechci, abys skončil jako jediný slušný ze všech těch bláznů.“

„Co tím chceš říct? Mám snad také hrát blázna?“

Karin podrážděně zavrtěla hlavou. „Nedělej hloupého, dobře víš, co tím myslím!“

Ve 23:00 uslyšeli varování a o několik minut později byl vyhlášen poplach. Heller, který seděl v křesle, vstal a přinesl si kabát z kuchyně. Pak uchopili kufry, které sbalili už před

několika týdny, a přibližně podvacáté se s nimi vydali na cestu do sklepa.

Na schodišti potkali sousedy a nájemníky z horního patra. Zamumlali pozdrav a společně kráčeli do suterénu. Nikdo už nevtipkoval ani se neodvážil říct, že Drážďany budou ušetřeny. Od 7. října, kdy na město spadly první bomby, bylo zničeno několik domů a zemřely desítky lidí, už nikdo nic neříkal. Tenkrát nevzlétlo mnoho letadel, nebylo ani příliš bomb, ale i těch pár stačilo, aby zničily všechny iluze.

Ve sklepě seděli všichni na svých obvyklých místech. Svítala pouze jedna žárovka. Teď museli čekat na odvolání poplachu. Nikdo neřekl ani slovo. Heller věděl proč. On byl tím důvodem. Byl policista a od doby, kdy byli všichni policisté vyzváni, aby se připojili k SS nebo SD, už mu nikdo nedůvěřoval. Stejně jako nikomu jinému nevěřil už ani on sám.

1. prosince 1944, brzké dopoledne

„Je mi líto, pane inspektore, sestra Klára se z ubytovny sester odstěhovala. Její nová adresa zde bohužel není uvedena.“ Žena středního věku s vlasy rozdělenými na pěšinku a spletenými do přísného věnce kolem hlavy listovala třemi stránkami, které tvořily spis Kláry Bellmannové. Pomocí prstu rychle procházela řádky a Heller věděl, že to dělá jen proto, aby vypadala zaneprázdněně. Její oblečení, šedá sukně a bílá, ke krku zapnutá halenka, bylo silně cítit naftalínem. Pod očima měla tmavé kruhy. Evidentně špatně spí už celé měsíce. Za ní další tři ženy cvakaly do psacích strojů. „Přišla z Berlína před dvanácti týdny. Mohla bych zavolat do ubytovny sester nebo na její oddělení.“

„Děkuji vám, paní Schmittová, poptám se sám.“ Heller vzal čepici ze stolu a vstal. „Ale je vůbec možné, aby sestra Klára neohlásila své nové bydliště? Nemohla se ta informace někde ztratit?“ Věděl, že otázku formuloval nešťastně.

„Pokud paní Bellmannová nesplnila svou ohlašovací povinnost, nemohla jsem nic zapsat!“ řekla paní Schmittová velmi ostře.

Ostatní ženy seděly se sklopenými hlavami a neodvážily se vydat ani hlásku. Heller bez pozdravu opustil kancelář.

„Jste tady kvůli Kláře Bellmannové?“ oslovila ho mladá žena v sesterské uniformě. Musela na něj čekat.

Heller si ji prohlížel. Bylo mu nápadné, že vůbec neměla saský přízvuk. „Nejste ta sestra z minulé noci?“

„Jste tady kvůli sestře Kláře, ano, nebo ne?“

Heller nebyl zvyklý na tak neuctivý tón. „Jsem inspektor Heller. A ano, jsem tu, abych zjistil, kde bydlela paní Bellmannová. Bohužel zatím mi s tím nikdo nemohl pomoci. Vy jste paní Bellmannovou znala?“

Sestra přikývla. „Spřátelily jsme se. Vím, co se jí stalo.“

Heller vytáhl svůj zápisník a tužku, kterou olízl. „Řekněte mi prosím své jméno a adresu!“

„Jmenuji se Steinová, Rita Steinová. Klára žila už několik dní u příbuzných v Jägerstraße 17, rodina Schurigova.“

Heller si to rychle zapsal. „Řekněte mi, kdy jste viděla paní Bellmannovou naposledy?“

„Předevčírem, když skončila naše směna.“

„Neříkala, co má v plánu? Nezmínila se o něčem? Neměla třeba pocit, že ji někdo sledoval?“ Heller se na sestru zadíval pozorněji. Nevypadala tak mladě, jak působila na první pohled. Odhadoval, že jí bude něco přes třicet. Pod čepcem jí vykukovaly tmavé vlasy. Oči měla světlé a jasné, nepůsobily unaveně, bylo v nich něco, co Hellera zajímalo.

Rita Steinová pomalu zavrtěla hlavou. „Ne, nic.“

„Proč nezůstala tady v ubytovně sester jako vy?“

„Protože o pokoje je nouze. Každý, kdo má nějakou jinou možnost, ji využije.“

„Ale Jägerstraße je přece v Albertstadtu. Jezdila tramvají?“

„Jezdila na kole. Bylo to pánské kolo. Značka Diamant, stříbrná barva. Koupila ho od ženy, která ho již nepotřebovala.“

Bylo jasné, co to znamená. Místo činu bylo na cestě, kterou Klára Bellmannová jezdila domů, protože nejkratší trasa z nemocnice do Albertstadtu vedla přes Albertův most. Bylo tedy zřejmé, že vrah mohl svou oběť sledovat několik dní.

„Žádné kolo jsme nenašli.“

„Takže to byla loupež?“

„Jsem si poměrně dost jistý, že pachateli o kolo nešlo. Nevíte, jak se sem z Berlína dostala?“

„Při bombardování přišla o všechno. O veškerý majetek i o práci. V troskách skončil dům, kde žila, i nemocnice, kde byla zaměstnaná. Tak šla sem, protože tu měla příbuzné.“

Heller se zarazil. „Proč tedy byla na ubytovně sester?“

„To se můžeme jen domnívat.“ Rita Steinová se trochu odtáhla, jako by si teprve teď uvědomila, s kým mluví.

„Můžete se se mnou o své domněnky podělit?“ pobízel ji Heller.

„Byla vdaná za muže nevhodného rasového původu, rozvedla se v osmatřicátém. Její příbuzní se chtěli ujistit, že je to pravda, a protože se všechny její písemnosti ztratily při bombardování, musela v Berlíně požádat o nové rozvodové doklady.“ Sestra Rita rychle zavřela ústa, jako by se obávala, že Heller by si z toho, co řekla, mohl vyvodit špatné závěry.

„Jak vzniklo vaše přátelství?“

„Je to důležité? Když to přijde, objevíte společné věci. Sdílíte stejné starosti.“

Heller zavřel zápisník a vložil ho do kapsy kabátu i s tužkou.

„Děkuji vám. Schurigovi navštívím později. Teď musím znovu za doktorem Schorrerem.“

„Za doktorem Schorrerem? Za tím jdu náhodou také. Prý se o mě zajímal a chce mi nabídnout práci na jednom ze svých oddělení.“

„Tak to je pro vás jistě kompliment.“

„Nevím, moc ho neznám,“ řekla sestra Rita stroze. Nechala Hellera stát na místě a zamířila ke schodišti.

Heller ji s odstupem následoval po schodech a dole jí zdvořile otevřel dveře. Cestou na Schorrerovu kliniku mlčky procházeli kolem různých budov.

Najednou se Heller zastavil a nahlas řekl: „To kolo bylo od vás!“

Rita Steinová se nezastavila, jen nepatrně zpomalila. Otočila se, až když došla ke dveřím.

„Můj manžel je praporčík. U dělostřelectva. V Africe. Už téměř dva roky o něm nemám žádné zprávy. Je považován za nezvěstného.“

„To nemusí nic znamenat,“ řekl Heller, ale nesnažil se povzbudivě usmát.

Rita se mu podívala přímo do očí. „Nic si nenamlouvám,“ řekla krátce a pokračovala v cestě.

Chování doktora Schorrera naznačovalo, že toto setkání považuje za naprostou ztrátu času. Heller přesto trval na tom, že chce Kláru Bellmannovou ještě jednou vidět.

Ležela na pitevním stole se zavřenýma očima. Hlava byla neporušená, ale od krku dolů bylo její tělo pokryto hlubokými řeznými ranami. Silné bílé světlo odhalovalo každý hrůzný detail. Hellerovi stoupl do nosu nasládlý pach.

„Byla znásilněna?“ Heller se snažil vzít do úvahy všechno, záleželo mu na jakékoli sebemenší stopě, dokonce i na zlomeném nehtu.

Schorrer tam stál s rukama sepnutýma za zády. „Nejsem soudní lékař, ale myslím, jsem si téměř jistý, že k tomu nedošlo.“

„A co si v tomto případě myslíte o možnosti kanibalismu?“

Schorrer mrzutě potřásl hlavou, jako by se cítil touto otázkou uražen.

„Inspektore, nemocnice je přeplněná pacienty. Je to strašný čin, o tom není pochyb, ale myslíte si, že moje další přítomnost zde je skutečně nutná?“

„Pachatel šlo pravděpodobně o to, aby oběť trpěla. Kochal se její bolestí, jejím strachem. Byl to ale úmyslný a cílený útok na Kláru Bellmannovou, chtěl pachatel ukojit svůj hněv konkrétně na ní?“

Schorrer strčil ruce do postranních kapes svého pláště. „Nejsem psycholog. Jsem lékař, snažím se léčit nemocné a zraněné. Celé roky jsem na frontě nedělal nic jiného. A už dlouho se neptám na důvod toho všeho. Viděl jsem tolik otevřených těl, že si to mohu dovolit říci. Já nevidím rozdíl mezi árijským, ruským nebo židovským tělem. Plánuji nejvýše několik dnů dopředu a chybí mi skoro všechno. Brzy už nebude jen nedostatek, brzy už nezbude vůbec nic. Běžíme s otevřenýma očima vstříc naší zkáze. Tato mrtvá žena je pro mě jen jednou z mnoha a její vrah právě tak!“

„Ale chápete, co tady dělám?“ zeptal se Heller tiše a pevně.

Schorrer přikývl. „Samozřejmě! To je mi přirozeně jasné. Jde o pravidla a zákony, které je třeba dodržovat. O pořádek. Bůh s námi, řád se rozpadá. Omluvíte mě teď?“

Schorrer nečekal na odpověď a odešel. Lítačky se za ním ještě dvakrát zhouply dopředu a dozadu, než se zastavily.

Heller tušil, že doktora Schorrera nepověřili řízením nemocnice jen tak náhodou. Díky svým zkušenostem z fronty byl určitě tím správným člověkem, který mohl v této těžké době takové zařízení vést. Nebyl však kriminalistou.

Chvilku čekal a pak přistoupil k pitevnímu stolu. Pozorně prohlížel pravou ruku mrtvé ženy. Pak se rozhlédl kolem. Na jedné z polic spatřil gumové rukavice, sáhl po nich a natáhl si je. Opatrně ruku zvedl a otočil ji dlaní nahoru. Na bříšku palce a na zápěstí měla drobné oděrky, ke kterým by mohla přijít, kdyby spadla z kola a dopadla na ruce. Vypadaly čerstvé. Heller se naklonil nad stůl, zvedl druhou ruku a našel na ní stejné stopy. Takže jela na kole a spadla nebo byla sražena. Možná že kolo je stále někde poblíž místa činu na břehu Labe. Normálně by tam někoho poslal, stejně jako za Schurigovými. Ale to ještě muselo počkat.

Ještě jednou se sklonil k obličejí mrtvé, pečlivě ho prozkoumal a pak jí opatrně otevřel ústa. Zamračil se. Ženě chyběl jazyk. Jak to mohl Schorrer přehlédnout? Hellerovi bylo jasné, že lékař nevěnoval mrtvé víc než pár minut. Vytáhl zápisník, ale chvíli trvalo, než do něj zanesl svá zjištění, neboť měl kvůli gumovým rukavicím problém nalistovat správnou stranu.

Pak oběma rukama uchopil hlavu ženy za bradu a čelo a pomalu ji natáčel ve světle sem a tam. Přitom něco zahlédl v jedné z nosních dírek. Z pitevních nástrojů vybral dlouhou pinzetu a vyjmul jemné bílé vlákno, sotva dva milimetry dlouhé a tenké jako vlas. Při pohledu proti světlu vypadaly oba konce vlákna roztřepené. Vylovil z kapsy malý papírový sáček a nechal do něj vlákno spadnout. Pak sáček vložil mezi stránky svého zápisníku.

Když opouštěl pitevnu, čekaly na něj dvě zdravotní sestry. „Co s ní máme dělat? Můžeme ji už předat pohřební službě nebo příbuzným?“ zeptala se jedna.

„Měla by tu ještě zůstat. A řekněte mi prosím, kde najdu telefon.“

„Touhle chodbou rovně a pak doleva!“

Heller vděčně přikývl a vydal se dle instrukcí hledat telefon. Chtěl si objednat odvoz. Jak kráčel po chodbě a podpatky jeho bot na chladné leštěné podlaze hlasitě klapaly, náhle si uvědomil, že ani on, ani Schorrer nepoužili obvyklý hitlerovský pozdrav.

Auto samozřejmě nebylo k dispozici, takže Heller musel do Jägerstraße jet nejprve tramvajovou linkou číslo 3 a poté přestoupit na číslo 9. Cesta byla nepřijemná a úmorná, tramvajové vozy byly přeplněné, vydýchaný vzduch by se dal krájet a mnoho lidí tam kašlalo. I na ulicích bylo rušno. Celý svět byl v pohybu. Všude se hemžili lidé s vozíky a batohy a mezi nimi se potulovali žebrající uprchlíci, otrhaní, rozčarovaní, daleko od svých obvyklých míst na hlavním nádraží. Místní obyvatelé je podezíravě sledovali.

V Jägerstraße ležela na dlažebních kostkách mokrá a kluzká vrstva starého listí, která Hellerovi bránila v rychlejšímu pohybu. Opatrně našlapoval krok za krokem, s pohledem upřeným dolů.

„Koho hledáte?“ zavolala na něj starší žena z okna ve třetím patře, když zabočil na přístupovou cestu k číslu sedmnáct.

„Schurigovi,“ odpověděl krátce.

„Nejsou doma. Od rána. Mám jim něco vyřídit? Od koho?“

„Díky, počkám,“ řekl Heller.

„To chcete celou dobu čekat dole?“ řekla žena s údivem v hlase. „Jestli hledáte tu novou, tak ta tady taky není!“

Heller udělal pár kroků dozadu, aby nemusel tolik zaklánět hlavu. „Co je s tou novou?“ zeptal se.

„To víte asi sám nejlépe. Tohle bývala slušná čtvrť!“ Žena rozhořčeně zabouchla okno a zajistila ho na kličku.

Heller dlouho neváhal, vstoupil do domu a vyšel troje schody, když se ocitl přede dveřmi bytu se jmenovkou „Werker“.

„Neotevřu!“ ozvalo se hystericky zevnitř. „Zavolám policii!“

Heller stál tak blízko dveří, že se jich téměř dotýkal čelem. „Paní Werkerová. Já jsem od policie.“

„Opravdu?“

„Podívejte se do otvoru na poštu, ukážu vám svůj průkaz.“ Zvedl ruku s průkazkou ke štěrbině se záklopkou. Po chvílce zachrastil řetěz a dveře se otevřely. Heller vstoupil do velké chodby a užasl nad velikostí bytu. Nejméně čtyři velké pokoje, plus samozřejmě koupelna a kuchyň.

„Mohu použít váš telefon?“ zeptal se. „Je to naléhavé!“

Werkerová, šedovlasá, asi šedesátiletá dáma, přikývla. Heller se nechal přepojit do Schießgasse, do kanceláře dispečera. Chtěl se znovu pokusit objednat si odvoz. Tentokrát měl štěstí. Jeden řidič byl volný. „Ať čeká před domem!“ řekl Heller a zavěsil.

„Co víte o paní Bellmannové?“ zeptal se náhle Werkerové.

Zeď v chodbě zdobila velká podobizna Hitlera a všude kolem byly fotografie muže v uniformě. Největší z nich měla v rohu černou smuteční pásku.

„Byla vdaná za Žida a přišla z Berlína. Prý byla vybombardovaná, ale kdo ví, jestli je to pravda. Bydlela tu jen dva dny a už měla pánskou návštěvu! No jen si to představte. Kdyby to věděl můj manžel. Takové poměry!“

Heller ucítil vůni kávy, pravé kávy. Tu neměl už několik měsíců. Werkerová si všimla, že zavětril a ihned se postavila mezi něj a kuchyňské dveře, jako by se obávala, že jí kávu zabaví.

„Viděla jste toho muže?“

Žena mávla rukou. „Neviděla, byla tma. Moment, poslouchejte, už přicházejí!“ Rozběhla se ke dveřím a rychle otevřela. „Waltraudo, hledá vás policie!“ zvolala senzacechtivě.

„Nás?“ zeptala se Schurigová nevěřicně.

Heller prošel dveřmi a vydal se po schodech dolů, kde pán a paní Schurigovi právě vcházeli s velkým nákupem do svého bytu. V plechové bandasce na mléko to šplouchalo a košíky byly plné, i když jen brambor. Doufal, že nebude litovat, že místo shánění potravin pronásleduje vraha, jenž možná už dávno opustil město. Tyto výčitky neměl kvůli sobě, ale kvůli Karin, která den za dnem nedělala nic jiného, než že obcházela obchody a snažila se sehnat něco k jídlu.

„Jste tady kvůli Kláře?“ zeptal se Schurig, malý šedivý muž zhruba ve věku Werkerové. Byl udýchaný ze svého nákladu, sáhl do kapsy, vytáhl kapesník a otřel si čelo.

Heller bez pozvání vstoupil dovnitř a zavřel za sebou dveře. „Je mi líto, ale musím vám oznámit, že Klára je mrtvá. Byla zavražděna, takže vám musím položit pár otázek.“

„Zavražděna?“ zeptala se Schurigová. Byla to utrápená žena s tvrdými rysy.

„Měla paní Bellmannová návštěvu? Mužskou?“

„Žila s námi teprve pár dní,“ řekla Schurigová.

Heller zvedl hlavu a přísně se na ni zadíval, což Schurigovou přimělo odpovědět na otázku. „Ne, o žádné takové návštěvě nevíme.“